

Djurskyddsmyndighetens föreskrifter om hållande av strutsfåglar;

**DFS 2004:11
Saknr L 10**
Utkom från trycket
den 10 december
2004.

beslutade den 9 november 2004.

Djurskyddsmyndigheten föreskriver, med stöd av 2, 4, 8 a, 17 och 18 §§ djurskyddsförordningen (1988:539), följande:

Innehållsförteckning

1 kap.	Allmänna bestämmelser.....	s. 1
2 kap.	Tillsyn.....	s. 2
3 kap.	Skötsel.....	s. 2
4 kap.	Hägn.....	s. 3
5 kap.	Utrymme och inredning m.m.....	s. 4
6 kap.	Stallklimat.....	s. 5
7 kap.	Fönster och belysning.....	s. 5
8 kap.	Buller.....	s. 5
9 kap.	Foder och vatten.....	s. 5
10 kap.	Renhållning.....	s. 6
11 kap.	Drivning.....	s. 6
12 kap.	Övriga bestämmelser.....	s. 6
	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	s. 6
	Bilaga.....	s. 7

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas vid hållande av strutsfåglar avsedda för avel eller produktion av livsmedel, skinn, fjädrar eller andra produkter.

2 § Grundläggande bestämmelser om hållande av strutsfåglar finns i djurskyddslagen (1988:534) och djurskyddsförordningen (1988:539).

3 § I dessa föreskrifter avses med
anläggning: en eller flera byggnader eller andra utrymmen inom- eller utomhus som är belägna på samma fastighet,
hägn: utomhus beläget område som är omgivet av stängsel som hindrar djur från att såväl lämna som komma in på området,
kycklingar: strutsfåglar som är sex månader eller yngre,

stallavdelning: del av ett stall som är avskilt från andra delar av stallet genom täta väggar, samt

strutsfåglar: fåglar av arterna struts (*Struthio camelus*), emu (*Stipiturus ruficeps*) och nandu (*Rhea americana*).

4 § Anläggning för strutsfåglar får inte uppföras i närheten av flygplats, järnväg, större landsväg eller på annan plats där buller, föroreningar eller andra yttre faktorer innebär påtaglig risk för strutsfågelnas hälsa.

5 § Vildfångade strutsfåglar eller strutsfåglar som kommer från ägg som har lagts av frilevande sådana fåglar får inte hållas i fångenskap.

6 § Den som ansvarar för hållande av strutsfåglar ska, med godkänt resultat, ha genomgått en av Djurskyddsmyndigheten godkänd utbildning i uppfödning och skötsel av sådana fåglar. Utbildningen ska innehålla de ämnen som anges i bilagan till dessa föreskrifter.

2 kap. Tillsyn

1 § Strutsfåglar ska hållas på sådant sätt att tillsynen över dem kan ske utan svårigheter. När det är mörkt ute ska en tillräckligt stark ljuskälla finnas tillgänglig, så att alla fåglar tydligt kan inspekteras.

Tillsyn ska ske minst två gånger dagligen. Mycket unga, sjuka eller skadade strutsfåglar och strutsfåglar som betar sig onormalt ska ses till oftare.

2 § Automatiska utfodrings- och vattningssystem ska ses till dagligen.

3 kap. Skötsel

1 § Kycklingar ska ges möjlighet att präglas på en föräldragestalt senast andra dagen efter kläckning.

2 § Kycklingar äldre än tre dagar ska aktiveras minst fyra gånger dagligen om de inte rör sig tillräckligt. Vid ogynnsamma väderförhållanden ska motionen utföras inomhus.

3 § I stallar för strutsfåglar ska golvet försees med lämpligt strömedel senast då fåglarna har uppnått åtta veckors ålder.

4 § Strutsfåglar äldre än tre månader ska dagtid ha tillgång till hägn. Vid ogynnsamma väderförhållanden får de dock tillfälligt hållas inomhus. Fåglarna ska hållas inomhus på natten den tid på året som betestillväxt inte sker.

5 § Strutsfågelnas ska tränas att reagera på lämplig stimulus så att de kan kallas in och fås att röra sig.

6 § Strutsfåglar ska tränas att utnyttja skydd under ogynnsamma väderförhållanden.

7 § Strutsfåglar ska hållas på ett sådant sätt att de är tillfredsställande rena.

8 § Alla utrymmen och ytor som strutsfåglarna har tillträde till ska hållas fria från föremål och ämnen som kan skada fåglarna.

9 § Vid avel ska det finnas tillgång till lämpliga platser för redan.

10 § Strutsfåglar får inte hållas ensamma. Sjuka, skadade, utstötta eller mycket aggressiva fåglar får dock tillfälligt hållas ensamma.

Strutsfåglar som hålls ensamma ska kunna se och höra andra sådana fåglar om inte en veterinär ordinerar annat.

11 § Strutsfåglar får inte bindas annat än efter ordination av en veterinär. Fixering på annat sätt får endast vara tillfällig i samband med hantering. Strutsfåglar får inte fängslas i benen, fjädrarna eller enbart en vinge.

12 § Strutsfåglar får inte

1. hållas tillsammans med djurarter som kan överföra smitta eller skada fåglarna,

2. användas som tävlings- eller riddjur, eller

3. infångas med hjälp av läkemedel annat än i extrema fall och under veterinärt ansvar.

13 § Strutsfåglar från annan besättning ska befinnas vara kliniskt friska innan de introduceras i den nya besättningen.

4 kap. Hägn

1 § Marken i hägn för strutsfåglar ska vara väl-dränerad.

2 § Om marken i hägn, på drivvägar eller på annan plats där strutsfåglar hanteras är hal ska den sandas eller göras halkfri på annat sätt.

3 § Stängsel ska finnas och ska vara utformat och anordnat på sådant sätt att djur som hålls inom stängslet under normala förhållanden inte skadas. Stängslet ska vara tillräckligt hållfast för att inte skadas av att en strutsfågel rusar in i det och tillräckligt eftergivligt för att inte skada fågeln. Det ska finnas en anordning som gör stängslet synligt för strutsfåglarna. Spetsiga vinklar mellan två angränsande stängselavsnitt får inte förekomma. Stängslet ska hindra djur som kan orsaka skada på strutsfåglarna att komma in till dem.

Taggråd eller elstängsel får inte användas.

4 § Stängsel runt ett eller flera hägn samt mellan grupper med köns mogna fåglar ska, med undantag för hörnstolparna, monteras på insidan av stolparna. Den nedre begränsningen på stängsel mellan hägn får vara belägen högst 0,4 m över marken.

5 § Höjden på stängsel ska för kycklingar av struts och emu vara minst 1,6 m och för kycklingar av nandu minst 1,5 m. För äldre strutsar ska höjden vara minst 2 m, för äldre emu minst 1,8 m och för äldre nandu minst 1,7 m. Av stängslet ska minst de nedersta 1,5 m vara av nätstruktur.

6 § Angränsande hägn för köns mogna strutsfåglar ska vara avskilda från varandra på sådant sätt att aggressiva attacker mellan fåglarna och stressande kontakt mellan avelsgrupper förhindras.

7 § Strutsfåglar ska ha tillgång till sandbad.

8 § Hanterings-, infångnings- och lastningsanläggning ska finnas.

9 § Strutsfåglar ska ha tillgång till ligghall, hydda eller annan byggnad som ger dem skydd mot väder och vind samt torra och rena liggplatser.

För strutsfåglar som behöver särskild vård ska det finnas ett närbeläget utrymme som kan värmas upp och där djuren ska kunna hysas individuellt.

10 § Varningsskyltar ska placeras på framträdande platser utanför hägn. Av skyltarna ska framgå

1. att strutsfåglarna inte får störas,
2. att föremål inte får kastas in i hägnet, och
3. att fåglarna kan bli stressade av att människor går in i hägnet.

5 kap. Utrymme och inredning m.m.

1 § Höjden från underlag till tak får inte vid något tillfälle understiga 3 m för vuxna strutsar respektive 2,5 m för emu och nandu.

2 § Öppningen i byggnader för strutsfåglar ska vara så stor att fåglarna kan passera in eller ut utan att skadas. Öppningens bredd får inte understiga 1,5 m och höjden ska för struts vara minst 2,2 m, för emu minst 1,8 m och för nandu minst 1,6 m.

3 § Ligghallar för strutsfåglar ska ha tak och minst tre väggar. Fåglarna ska kunna stängas in i ligghallarna.

4 § Stallar för strutsfåglar ska vara utformade så att

1. kontakt mellan avelsgrupper under avelsperioden inte orsakar onödig stress och
2. det finns godtagbara förutsättningar att rädda fåglarna vid brand.

5 § Golv ska ha en jämn och halkfri yta, vara lätta att rengöra samt vara så utformade att de inte tillfogar strutsfåglarna skador eller inverkar menligt på deras beteende.

6 § Utfodrings- och vattningssystem ska vara utformade, dimensionerade och placerade så att de inte innebär någon olycksrisk för strutsfåglarna.

7 § Fönster, belysningsanordningar och elektriska ledningar som strutsfåglarna kan nå ska vara försedda med lämpliga skydd.

8 § Det ska finnas en godtagbar plan för hur djurskyddet ska upprätthållas vid elavbrott.

6 kap. Stallklimat

1 § I stallar ska strutsfåglarna ha termisk komfort.

2 § I värmeisolerade stallar får den relativa luftfuktigheten under vintern bara undantagsvis överstiga 80 procent.

I oisolerade stallar får den relativa fuktigheten bara undantagsvis överstiga uteluftens relativa fuktighet med mer än 10 procentenheter.

3 § I stallar får strutsfåglar bara tillfälligt utsättas för luftföroreningar som överstiger följande värden.

Ammoniak: 10 ppm
Koldioxid: 3 000 ppm
Organiskt damm: 10 mg/m³

4 § Öppningar mellan stallavdelningar ska vara stängda när de inte används.

5 § I mekaniskt ventilerade stallar ska det finnas nödventilation.

7 kap. Fönster och belysning

1 § Stallar för strutsfåglar får vara försedda med andra ljusinsläpp för dagsljus än fönster.

2 § Byggnader, med undantag för ligghallar som bara används under betesperioden, ska vara försedda med artificiellt ljus som inte förorsakar djuren obehag och som medger att tillsyn kan utövas utan svårigheter.

Strutsfåglar ska ha en sammanhängande ljusperiod av minst tio timmar per dygn.

8 kap. Buller

1 § Bullret i stallar får inte ha en sådan nivå och frekvens att det påverkar strutsfåglarnas hälsa menligt. De får bara tillfälligt utsättas för mekaniskt buller överstigande 65 dBA.

Fåglarna ska om möjligt skyddas mot plötsligt, kraftigt ljud.

9 kap. Foder och vatten

1 § Strutsfåglar ska dagligen ges foder av lämplig struktur och storlek.

Fodergivan ska garantera en tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel.

2 § Utfodring ska ske på ett sådant sätt att alla strutsfåglarna kan äta samtidigt och på ett lugnt och naturligt sätt.

3 § Andra strutsfåglar än kycklingar ska ha tillgång till bete. Under den del av året som bete inte finns ska de förses med grovfoder.

4 § Strutsfåglar ska från och med sex dagars ålder ges tillgång till sand eller stenar av passande storlek och mängd för att underlätta matsmältningen.

5 § Kycklingar yngre än tre månader ska ha ständig tillgång till foder. Grovfoder ska erbjudas från en veckas ålder.

6 § Strutsfåglar ska ha ständig tillgång till dricksvatten om inte en veterinär ordinerar annat. För kycklingar yngre än tre månader är det dock tillåtet att, om det är nödvändigt, tillfälligt och under noggrann övervakning begränsa vattentillgången.

10 kap. Renhållning

1 § Stallar ska rengöras och utgödsas minst en gång dagligen, om inte systemet för djurhållning är uppbyggt för andra rutiner som ger god hygien.

Vid kontinuerlig uppfödning ska stallar eller stallavdelningar rengöras noggrant minst en gång årligen.

Vid omgångsuppfödning ska stallar eller stallavdelningar rengöras noggrant före varje insättning av en ny omgång djur.

2 § Ströbäddar ska hållas torra och rena. Det strömedel som används ska ha god hygienisk kvalitet.

11 kap. Drivning

1 § Strutsfåglar ska drivas i ett lugnt tempo. Elpådrivare får inte användas.

12 kap. Övriga bestämmelser

1 § Om det finns särskilda skäl kan Djurskyddsmyndigheten medge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna författning träder i kraft den 1 januari 2005 då Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2000:115) om hållande av strutsfåglar ska upphöra att gälla.

2. Utbildning som, i enlighet med 1 kap. 6 § i de gamla föreskrifterna, har godkänts av Statens jordbruksverk före den 1 januari 2004 ska anses godkänd av Djurskyddsmyndigheten.

MATZ HAMMARSTRÖM

Anders Gustafsson

Bilaga

Följande ämnen ska ingå i utbildningen enligt 1 kap. 6 §

1. Strutsfåglars biologi,
2. strutsfåglars beteende, naturligt och i fångenskap,
3. föreskrifter om hållande av strutsfåglar,
4. allmän skötsel av strutsfåglar,
5. utfodring av strutsfåglar,
6. strutsfåglars motionsbehov,
7. strutsfåglars behov av sandbad och vattenbad och sätt att tillgodose detta behov,
8. inhysning av strutsfåglar, miljökrav inklusive skydd och gömställen för att undvika mobbning och oönskade sexuella närmanden mellan strutsfåglar,
9. utformning av stängsel,
10. kriterier för urval av avelsdjur,
11. strutsfåglars reproduktionsbeteende inklusive ägghantering, lagring, inkubation, kläckning och uppfödning av kycklingar yngre än 12 veckor,
12. hygien och desinfektionsmetoder vid hållande av strutsfåglar,
13. hälsokontroller för strutsfåglar,
14. fixering och hantering av strutsfåglar,
15. pålastning respektive avlastning av strutsfåglar från transportfordon,
16. fjäderklippning,
17. beteendestörningar hos strutsfåglar,
18. sjukdomar hos strutsfåglar,
19. hantering, vård och behandling av sjuka strutsfåglar, inklusive medicinering såväl per oralt som genom injektioner,
20. metoder för avlivning av strutsfåglar i nödläge, samt
21. journalföring vid hållande av strutsfåglar.